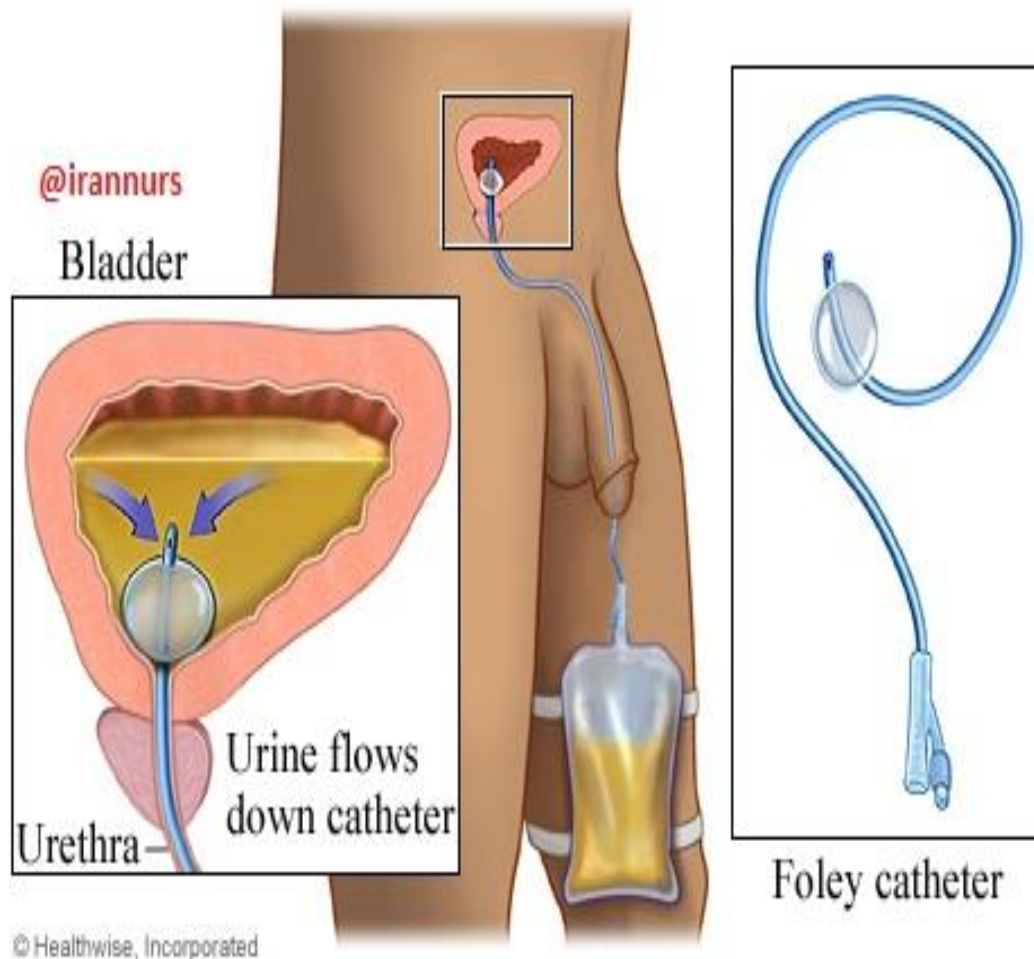

کارگذاری سوند مثانه در مردان

Foley Catheter Insertion in male

تهیه و تنظیم :

اعضاء هیات علمی

مرکز آموزش ، پژوهش و سنجش مهارتهای بالینی

اسفند ماه سال ۱۴۰۱

عنوان مهارت: سوندگذاری مثانه در مردان

پیش نیاز: آناتومی دستگاه ادراری مردان

هدف کلی: دانشجو با نحوه انجام صحیح سوندگذاری مثانه در افراد مذکر آشنا گردد.

اهداف ویژه:

- اندیکاسیونها و کنتراندیکاسیونهای بالینی تعبیه سوند مثانه را بداند.
 - مراحل تعبیه سوند مثانه را بداند و اجرا بکند.
 - مراحل شستوی مثانه را بداند و اجرا بکند.
- سوند لوله ای یکبار مصرف است که برای وارد کردن مایعات به داخل یا کشیدن آنها به خارج از بدن بکار می رود.

اندیکاسیونهای بالینی:

- مانیتورینگ برون ده ادراری در بیماران بسیار بدحال خصوصا در بیمارانی که ثبات همودینامیکی ندارند.
- قبل یا بعد از جراحی های طولانی مدت
- برای بیمارانی که بعد از اعمال جراحی قادر به ادرار کردن نیستند.
- احتباس ادراری ثانویه در اثر بیحسی های نخاعی یا اپیدورال (درناژ مثانه نوروژنیک)
- جمع آوری نمونه ادرار جهت آزمایشات پاراکلینیکی مانند سیتواورتروگرافی
- بی اختیاری ادرار
- اتساع مثانه

کنتراندیکاسیونها:

- پارگی های مشکوک مجرا بعلت تروما

- عفونت حاد مجرای پیشابراهی و پروستات
- تنگی مجرای پیشابراهی
- هیپرتروفی گردن مثانه

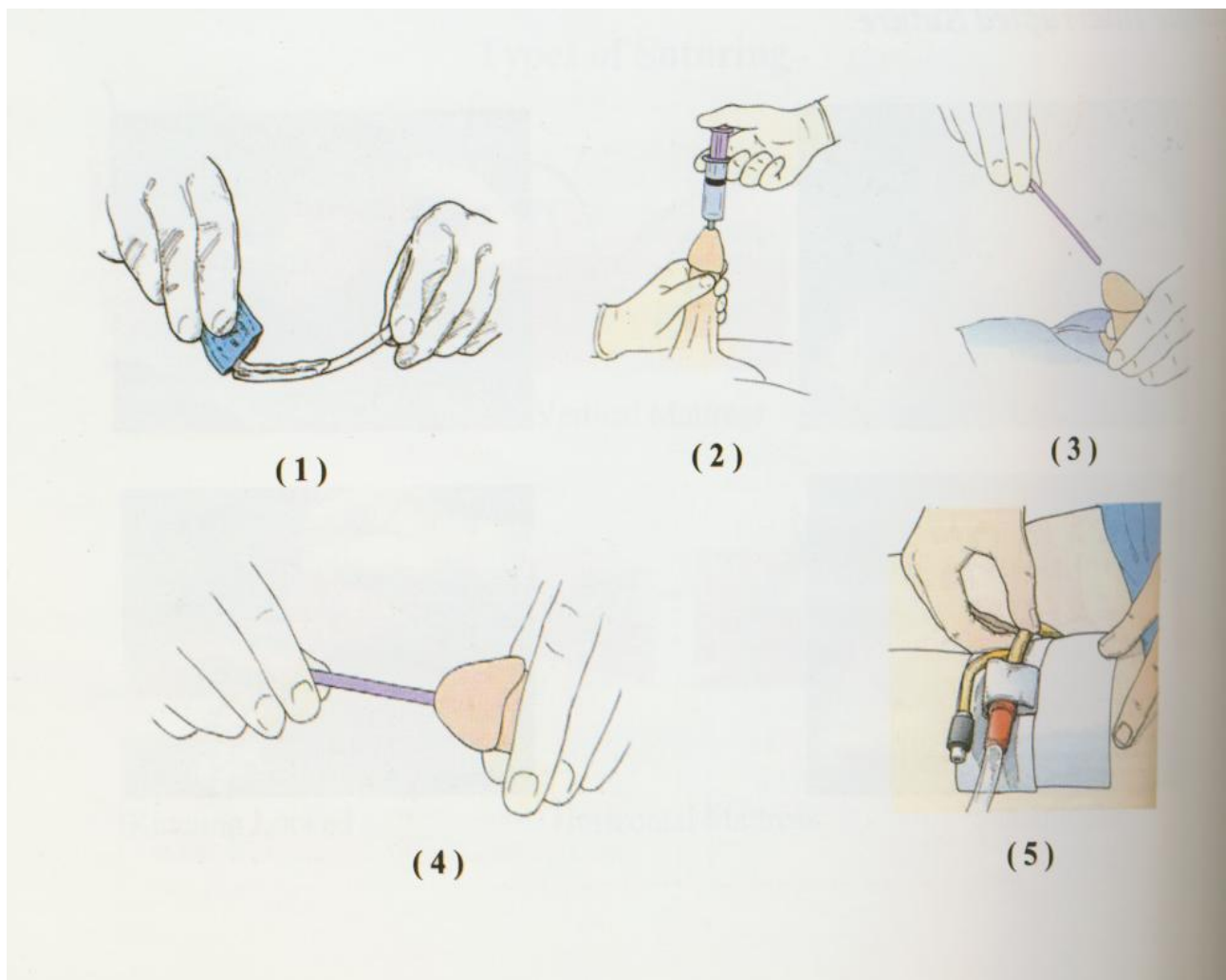
وسایل مورد نیاز جهت تعبیه سوند مثانه

- ست شستشو(شامل: شان میان باز ، پنس شستشو ، گاز و پنبه استریل ، بیسن ، کاپ استیل ۲ عدد)
- ژل لوبریکانت یا ژل لیدوکائین ۲٪
- سرنگ ۵-۱۰-۵۰ سی سی
- بتادین
- سوند مثانه در سایزهای مختلف
- سالیین نرمال
- آب مقطر
- دستکش استریل
- کیسه ادرار(Urine bag)
- منبع نوری قوی
- کرم بتامتازون-ان

تعبیه سوند فولی (Foley Catheter Insertion in male)

- در مورد نحوه انجام کار و مراحل به بیمار توضیح داده شده و رضایت وی جلب شود.
- دستها بطور کامل شسته و خشک شوند.
- از کارکرد صحیح یک منبع نوری قوی اطمینان حاصل شود.
- بیمار در وضعیت Supine (خوابیده به پشت) قرار می گیرد.
- ست استریل مخصوص سوندگذاری آماده شود.
- پس از چک تاریخ برجسب ست شستشو و اطمینان از استریل بودن آن؛ به طریق صحیح باز می شود.
- سوند از پوشش بیرونی باز شده و به طریق صحیح در داخل ست قرار داده می شود.
- سرنگها نیز از پوشش بیرونی باز شده و به طریق صحیح در داخل ست قرار داده می شوند.

- دستکش استریل پوشیده می شود.
- محتویات داخل ست مرتب می شود.
- بالون سوند با استفاده از یک سرنگ و تزریق مقداری هوا به داخل آنامتحان می شود.
- با استفاده از پنس شستشو و مقداری گاز یا پنبه استریل پوست ناحیه ژنیتال بیمار در چند مرحله با بتادین شسته می شود (هر بار گاز یا پنبه تعویض می شود).
- ۱۰ تا ۱۵ سی سی ژل لیدوکایین ۲٪ بوسیله سرنگ ۲۰ سی سی بدون سرسوزن از طریق مه آ بداخل پیشابراه تزریق می شود.
- در صورت در دسترس بودن کلامپ روی آلت قرار داده شده و بمدت ۵ الی ۱۰ دقیقه تأمل می شود.
- پس از برداشتن کلامپ؛ آلت بطور عمود نگهداشته شده و کاتتر فولی وارد مجرا شده و به آرامی تا ناحیه پروکسیمال آن به جلو پیش برده می شود.
- همراه با وارد نمودن کاتتر از بیمار خواسته می شود تا نفسهای عمیق و آهسته انجام دهد. این امر به شل شدن اسفنکتر و عبور کاتتر کمک می کند.
- در صورت احساس مقاومت نباید به زور متوسل شد. بلکه با وارد نمودن فشار ملایم از بیمار خواسته می شود تا سعی به ادرار کردن نماید.
- انتهای سوند داخل قرار می گیرد تا به محض خروج ادرار (که نشاندهنده صحت عمل می باشد) از آلودگی محیط جلوگیری بعمل آید.
- در صورت عدم خروج ادرار مقدار ۵۰ سی سی سرم سالین نرمال را از طریق مجرای کاتتر تزریق کرده و سپس اسپیره می شود. در صورت برگشت مایع روشن می توان کاتتر را جهت ثابت شدن با مایع استریل پر نمود.
- بالون سوند با استفاده از آب مقطر یا سالین نرمال به اندازه لازم پر می شود (حدود ۵ تا ۱۰ سی سی).
- سپس سوند به آهستگی بیرون کشیده می شود تا بالون در تماس با گردن مثانه قرار گیرد.
- انتهای سوند به کیسه ادرار متصل می شود.
- با استفاده از لکوپلاست سوند بدون اعمال کشش روی سطح داخلی یکی از رانهای بیمار طوری ثابت می شود که ابدوکسیون ران موجب وارد شدن کشش بر کاتتر نشود.
- مقدار کمی کرم بتامتازون- ان در محل تماس کاتتر با مه آ مالیده می شود.

شستشوی مثانه:

۱- با استفاده از یک سرنگ ۵۰ سی سی:

مقدار ۵۰ سی سی سرم سالین نرمال از طریق مجرای کاتتر به داخل مثانه تزریق شده و سپس آسپیره می شود. به مشخصات مایع خروجی باید دقت نمود.

۲- با استفاده از سوند ۳ شاخه و سرم سالین نرمال:

سیستم بسته ای تهیه می شود بدین ترتیب که از طریق یکی از شاخه های سوند؛ سرم شستشو از طریق ست سرم وارد مثانه شده (انفوزیون) و شاخه بعدی به کیسه ادرار متصل می شود. از شاخه سوم نیز جهت فیکس نمودن سوند،

سرم سالین نرمال یا آب مقطر به داخل بالون تزریق می شود. از راه باز نمودن ست سرم؛ سرم به داخل مthane وارد شده و پس از خروج از مthane وارد کیسه ادرار می شود.

عوارض سوندگذاری:

- خونریزی
- ایجاد عفونت
- آسیب دیدن بافت‌های پیشابراه

انواع سوند مthane

- سوند فولی: در صورتیکه بخواهیم کاتتر مthane را بمدت طولانی نگهداریم از نوع فولی استفاده می کنیم.
- سوند سه شاخه (مخصوص شستشو)
- سوند نلاتون (Straight): از این سوند برای تخلیه سریع بدون جایگذاری آن داخل مthane استفاده می شود.

شماره بندی سوندها:

- معمولترین نوع برای کاتتریزاسیون مthane سوند فولی می باشد.
- French واحد شماره گذاری سوند می باشد که بیانگر قطر خارجی سوند می باشد. برای افراد بزرگسال شماره های ۱۸-۱۶ فرنج مناسب است .
- $3 \text{ Fr} = 1 \text{ mm}$
- $1 \text{ Fr} = 0.33 \text{ mm}$